

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

Tit. VII. De Institutionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

tatis, vel ex illi. 7. imperitia, seu defectus sufficientis doctrinæ. Idem est, si Episcopus sub se habeat nationes diversarum linguarum, quas ipse non intelligit, vel loqui nescit. Colliguntur hæc ex toto hoc tit. X. §. in 6. c. 14. §. sed si propter. de Off. Ord. Trid. f. 21. c. 6. de Ref. Propter huiusmodi causas rectè constituitur Coadjutor, partim ut consulatur Ecclesiis & animabus, partim ut ipsi Rectori, ne per privationem Beneficii afflictio sit addenda afflictio. Coadjutori autem non conceditur jus, titulus, aut possessio Beneficii, & habitus curæ, cum ista maneant apud Coadjutum, sed solum exercitium curæ animarum, & administratio illius juris. Si verò moriatur Coadjutus vel physicè, vel civiliter per renuntiationem aut depositionem, cessat Coadjutoria temporalis, vel si cesset impedimentum Rectoris per accidens, quod credebatur esse perpetuum; cessante enim causa cessare debet & effectus, c. de Appellat.

§. Dico 6. Coadjutor sustentandus est ex facultatibus & proventibus Ecclesiæ, cujus Prælati vel Beneficiario datus est, si redditus sufficienter ad moderatam & congruam utriusque sustentationem. c. 3. h. t. c. un. cod. in 6. Trid. f. 21. c. 6. cit. Quod si redditus non sufficienter pro utroque, ex illis deberet ali coadjutus primò, ut habet communis contra Azor ex c. 1. §. 5. h. t. ut potè penes quem manet proprietas, titulus, & possessio Beneficii, adeoque & jus ad fructus Beneficii sui. Coadjutori autem providendum est ex residuo, & ut competentem habeat sustentationem, aliunde, v. g. assignata ipsi pensione ex alieno Beneficio, vel collato Beneficio simplici, vel, si hoc fieri nequeat, etiam compellendo populum ad subsidia vitæ Coadjutori subministranda. per Trid. f. 21. c. 4. §. 6. §. sess. 24. c. 17. de Ref. §. c. 4. de Consecr. Ecclies.

§. Dico 7. Officium Coadjutoris est juvare coadjutum, vel potius ejus vices ac munia explere, ad quæ datus vel assumptus est, adeoque tam Coadjuti seu Rectoris principalis, quam Ecclesiæ sibi commissæ curam gerere in omnibus. Desumitur ex c. 5. cit. Pirh. n. 16. cum aliis passim. Unde etiam patet, quæ sit Potestas Coadjutoris: potest nimirum regulariter omnia, quæ ipse principalis, nisi quæ vel à constituto, vel à cuius voluntate dependet Coadjutoris potestas, vel ab ipso Jure, vel ex natura rei excipiuntur. Communis. Quare si generaliter est constitutus ad spiritualia & temporalia simul, habet administrationem eorum omnium: si ad spiritualia tantum, consequitur omnem potestatem Jurisdictionis spiritualis, modò & Ordinis, si ipse habeat talem Ordinem: si ad temporalia solum, liberam obtinet rerum Ecclesiasticarum administrationem: si duo sint constituti Coadjutores, unus in Spiritualibus, alter in Temporalibus, ille Spiritualia, iste Temporalia curat. Prohibetur tamen Coadjutor in Spiritualibus conferre Beneficia Ecclesiastica sine consensu Coadjuti, si ille sit compos rationis. per c. ult. de Off. Vicar. §. 6. item dare vocem in Capitulo, & nego-

tia ardua conficere; cum hæc ex natura sua ceaseantur reſervata principali, nec in concessione generali veniant ea, quæ quis verisimiliter non esset in specie concessurus. reg. 81. in 6. Vicissim Coadjutor in Temporalibus absolute prohibetur in Jure, & expresse, res Ecclesiæ immobiles vel mobiles pretiosas alienare, c. un. cit. Item tenetur rationes administrationis suæ reddere Coadjuto, vel, si ille mentem non valeat, Capitulo, vel successori Coadjuti, si ea ante non reddiderit. c. cit. in fine.

Quæres, an Coadjutor gaudeat eodem auctoritate præcedendi jure, quo gauderet Coadjutus, si præsens foret? R. non: quamvis enim præcedat omnes, qui inferioris sunt ordinis, quàm sit ille, cui datus est Coadjutor, non tamen præcedit illos, qui sunt æqualis ordinis cum Coadjuto, licet Coadjutus eos præcederet, si præsens adesset. Ratio prioris partis est; quia repræsentat personam Coadjuti tanquam sui Principalis: posterioris; quia Coadjutor solum coruscatur radiis alienis, nempe sui Principalis, quem repræsentat, per l. 1. c. de Off. Vicarii: alii autem, qui ejusdem sunt ordinis cum principali, fulgent radiis propriis, & utuntur jure proprio: sed præferri mereantur, qui fulget radiis propriis, & jure proprio. Unde Coadjutor Episcopi præcedit quidem omnes Abbates, Canonicos &c. non tamen ullos Episcopos, etiam si eos præcederet Episcopus, si adesset: & Coadjutor Abbatis præcedit quidem omnes Clericos inferiores, non tamen ullos Abbates, quos præcederet Principalis in propria persona præsens.

TITULUS VII. De Institutionibus. SUMMARIUM.

1. Quid sit Institutio.
2. Dividitur in Collativam, Authorizabilem, & Corporalem.
3. 4. Ad quos spectet Institutio Collativa.
5. 6. Quam institui debeant.
7. An valide possit non presentatus.
8. 9. Quomodo facienda sit Institutio, & quando.
10. 11. Quale jus tribuat Institutio.
12. Ad quem Institutio Authorizabilis.
13. 14. Et Corporalis, seu Investitura pertineat.

Sciendum 1. Licet Institutio Canonica, sine qua Beneficium Ecclesiasticum non acquiritur dicitur c. 1. de R. f. in 6. generaliter sumpta comprehendat omnem modum, quo acquiritur Beneficium & jus in Beneficio, scilicet Confirmationem præcedente Electione, Admissionem prævia Postulatione, Collationem liberam, quæ fit ad arbitrium Collatoris, nullo jure compulsi ad huic potius quàm alteri providendum, ac denique Collationem necessariam, quæ supponit Præsentationem vel Nominationem certæ personæ ab alio factam, adeoque jus alicujus ad Beneficium; hoc tamen loco sermonem esse solum de hac ultima provisione, quæ propriè ac specificè dicitur Institutio ad distinctionem aliarum provisionum, ac definitur esse concessio Beneficii vacan-

tis ad Præsentationem vel Nominationem Patroni facta. Itaque per Præsentationem vel Nominationem acquiritur quidem jus ad rem, non verò jus in re, seu Beneficii proprietas, ad quod omnino necessaria est institutio legitimi Superioris, per c. 1. cit. §. c. 3. b.t.

Sc. 2. Præter hanc Institutionem, quæ Collativa vocatur, & à quibusdam etiam Verbalis, qua obtinetur titulus in Beneficio verbis aut litteris à legitimo Superiore, dari adhuc duas alias, de quibus hic agi solet: una appellatur Institutio Authorizabilis, per quam Clerico ad Beneficium Curatum promovendo conceditur cura animarum, per administrationem Sacramentorum exercenda, aliòque nomine dicitur Approbatio, & æque authenticum testimonium legitimi Superioris de promovendi ad Beneficium Curatum idoneitate, prævio regulariter examine datum: altera autem Institutio Corporalis, aliis nominibus Investitura, Installatio, Missio in possessionem, per quam Clerico jus in re jam consecuto conferitur jus capiendi possessionem, vel ipse potius actualiter introducitur seu mittitur in possessionem Beneficii. Ea pro Beneficiorum & locorum diversitate diversimodè fieri consuevit; nam Episcopi investiuntur per Installationem, ut vocant, certis solennitatibus peractam: Abbates & alii Prælati per inductionem in Ecclesiâ & collocationem in Sede Abbatiali: Canonici per assignationem stalli seu sedis in Choro, & Capitulo; nisi apud hos aut illos aliud habeat consuetudo: Parochi (& alii Beneficiati) investiuntur coram Episcopo vel Vicario Generali post editam professionem fidei per biretum, quod ipsis imponitur cum verbis investituræ significantibus: alibi in loco Beneficii, vel Parochiæ, peragitur per inductionem in Ecclesiâ, osculum altaris, contactum januæ & refectionem illius, aut per novi Parochi, dum populus in Ecclesia congregatur ad Divina, propositionem aut promulgationem, vel per similes actus. Si investitura fiat verbis tantum cum traditione alicujus signi, v. g. bireti, clavis &c. nuncupatur Verbalis: si fiat per actuale introductionem & corporalem, Realis ac propriè dicta. Atque hæc investitura eosdem ferè effectus habet, quos aditio possessionis aliarum rerum & jurium, & hinc dat etiam præscribendi conditionem, ut patet in trienniali possessore Beneficii, qui cum titulo solum colorato institutus post triennalem possessionem pacificam præscribit & acquirit verum titulum Beneficii ac proprietatem, ut regulam 36. Cancell. explicat probabilior Doctorum.

Dico 1. Instituire præsentatos Institutione collativa pertinet ad Episcopum quoad omnia Beneficia suæ Diocesis. 2. ad Capitulum Sede Episcopali vacante. 3. & ad Vicarium Generalem etiam absque mandato speciali. 4. atque ad Prælatos inferiores jurisdictionem quasi Episcopalem exercentes quoad Beneficia sui territorii exempti. 5. denique ad alios quoque, qui hoc jus obtinuerunt vel ex Privilegio, vel ex Præscriptione, vel ex Reservat

tione Fundatoris. 6. nunquam verò ad Laicos seclusò privilegio Papali. Pars 1. liquet ex Summario & subiecto textu c. 3. b.t. ex c. 21. de re Patr. c. 12. §. fin. de heret. Quare Episcopus habet intentionem fundatam in Jure pro se, & si quis alius prætendat jus instituendi, id probare tenetur. 2. ex c. un. b.t. in 6. quia Capitulum succedit Episcopo mortuo in iis, quæ sunt necessitatis & justitiæ. c. 11. §. 14. de Majorit. Institutio autem est necessitatis & justitiæ; quia secundum c. 18. c. 24. de Jure Pat. per præsentationem acquiritur jus ad rem seu ad beneficium. 3. ex c. 3. cit. ubi habetur, quod Clerici Ecclesiastica beneficia debeant recipere ab Episcopis, vel Officialibus ipsorum, quod hoc de Jure possunt: & Vicarius Generalis mandati Generalis potest omnia, quæ Episcopus, nisi probetur contrarium ex Jure vel Consuetudine, vel aliquid specialiter ipsi prohibeatur. 4. ex eo; quia talis Prælati suo territorio quoad actus jurisdictionis æquiparatur Episcopo, ut habet communis: sed institutio in beneficio est actus Jurisdictionis, non Ordinis Episcopalis. 5. ex c. 6. b.t. Utrum verò hodie adhuc post Tridentinum §. 14. c. 11. de Ref. permissum sit fundatori jus instituendi reservare alteri quam Episcopo, disputant DD. La Croix l. 4. n. 361. cum Card. de Luca putat, permissum adhuc esse, sed cum confensu Episcopi. 6. ex c. 4. §. 8. eod. Trid. §. 14. c. 13. de Ref. ubi etiam excommunicatio statuitur in Laicum, qui in Ecclesia patronata instituere Clericum præsumperit.

Oppones 1. Conferre beneficia, quorum collatio spectat ad Episcopum, sine speciali mandato prohibetur Vicario Generali. c. 1. de off. Vicar. in 6. ergo eidem prohibitum est instituere sine speciali mandato præsentatos; quia verbum conferre etiam institutionem comprehendit, & Institutio sapit aliquam donationem, quæ non est permessa Vicario. 2. Vicarius Generalis non potest Clericum destituere, h. e. privare beneficio sine speciali mandato: ergo nec instituere. R. ad 1. N. Conf. quia conferre, si propriè sumatur, dicit collationem liberam, & donationem gratuiam: instituere verò collationem necessariam, actum justitiæ & jurisdictionis necessariæ propter jus, quod habet Clericus ex præsentatione, adeoque non gratiam, sed necessariam donationem sapit; cum nec Episcopus possit instituere, quem vult, sed debeat illum, qui est præsentatus, modò dignus sit. Ad 2. iterum N. Conf. quia plus est destituere, & privare aliquem jure jam quæsito, quam conferre complementum juris, quod præsentato jam ex præsentatione aliquo modo nacti caput. Et spiritualia facilius construuntur, quam destruantur. arg. c. 2. de translat. Epif.

Dico 2. Institui debet Clericus. 2. præsentatus. 3. qui prævio examine repertus est dignus. 4. imò, si plures præsententur æquali suffragiorum numero, etiam dignior. Pars 1. patet ex c. 2. b.t. cum Laicus, & nec prius tonsuratus initiatus, non sit capax juris spiritualis, quale est beneficium. 2. ex can. 32. caus. 38.

q. 7. §. c. 8. de Jure Patr. An verò institutio non præsentati sit irrita, vel irritanda solum postea dicam. 3. ex c. 1. h. t. in 6. & clarius ex Conc. Trid. S. 7. c. 13. de Ref. ubi tamen excipiuntur ab examine præsentati ab Universitate aliqua seu Collegio Generalium studiorum; item excipiuntur à novo examine præsentati ad beneficium simplex, qui fuerunt examinati & digni reperti ad Sacros Ordines suscipiendos; cum Majoribus Ordinibus initiati hoc ipso respondentur idonei, quibus conferatur beneficium saltem simplex. c. 13. de etate & qual. Quod etiam revocaveris notoriè dignos, ut examinari non debeant. Graduatos tamen in Theologia vel Jure Canonico in publica Universitate, nisi aliunde notoria sit eorum dignitas, ad examen necessariò revocandos, si promoveri cupiant ad beneficium curatum, existimat Barbos p. 3. de off. Episc. alleg. 60. n. 36. Garc. p. 9. c. 2. n. 103. allegans declarationem Cardd. Gonz. ad reg. 8. Cancell. gloss. 4. n. 90. seq. Denique pars 4. colligitur ex c. 3. §. 24. de Jur. Patr. cum ex justitia Distributiva obligatio sit præferendi digniorem tali casu; licet institutio minus digni esset valida, ne scilicet sub hoc prætextu plurimas institutiones impugnari contingat velut invalidas non sine gravi damno Ecclesiarum. Addidi, si plures præsententur æquali suffragiorum numero; si verò inæquali, & unus, si v. g. tres essent patroni, haberet duorum vota, alter autem unus duntaxat, deberet institui, in quem plura vota conspirarunt relicto altero, etsi digniori; quia tali casu dignior conferetur non esse præsentatus. c. 3. cit. Quod si plurium, qui præsentantur, dignitas foret æqualis, in arbitrio Episcopi foret unum ex eis eligere, quem vellet. per Clem. 2. eod.

Oppones 1. Rex Romanorum semper habet Præbendam Canonicalement in Ecclesia Cathedrali Aquigrani, & Imperator Romæ ad S. Petrum in Vaticano; Rex Gallie autem in Ecclesia Pictaviensi: sed hi Principes non sunt Clerici: ergo etiam non Clericus capax est beneficii, & institutionis. 2. Si ad Institutionem requiritur & sufficit, si Clericus sit præsentatus, tunc instituens poterit se ipsum instituere, si forte ab alio præsentetur ad beneficium: sed hoc est contra c. fin. h. t. cum inter dantem & accipientem debeat esse distinctio personarum. Sicut aliquis se ipsum præsentare nequit. c. 36. de Jure Patr. cujus reiratio est, quia talis præsentatio, vel institutio saperet ambitionem vel avaritiam, & aliquis oriretur à se ipso. Amplia, ut is, ad quem spectat collatio vel institutio, nec ab alio institui possit, qui aliunde instituendi potestatem non habet (uti tamen habet Papa & Nuntius Apostolicus) sed accipit per delegationem ab ipso jus instituendi habente. c. fin. cit. quia qui facit per alium, est pende, ac si faciat per se ipsum. c. 72. de R. J. in 6. Confirmatur: nemo potest se ipsum baptizare, vel sacramentaliter absolvere; quia Jure Divino videtur in Sacramentis requiri distinctio personarum inter dantem & accipientem: ergo &c. R. ad 1. hæc Præbendæ sunt solum honorariæ, nec exigunt officium Spirituale à

dictis personis. Dein non transcendit potestatem Papæ Laicos habilitare per privilegium ad beneficium etiam verum. Ad 2. N. Ma. cujus falsitas bene probatur in Min. Sc. Sed

Urgebis: potest Prælati Ecclesiasticus secum ipso dispensare, aut saltem alteri dare & delegare potestatem dispensandi secum, vel se absolvendi à peccatis, excommunicatione &c. ergo absolute verum non est, quòd debeat dari distinctio personarum inter dantem & accipientem. Sanchez l. 8. de Matrim. d. 3. à n. 6. quem passim sequuntur Theologi. R. 1. cum Abb. Pirh. & communi Canonistarum, negando Ant. quòd Prælati possint secum ipso dispensare in lege sua, saltem propriè (cum propriè non obligetur lege sua, & directè) quia dispensatio est actus jurisdictionis: nemo autem directè erga se jurisdictionem exercere potest: & quia generaliter debet dari distinctio personarum inter dantem & accipientem, ubi Jus specialiter non statuit oppositum, uti statuit, quando Prælati dat facultatem se ipsum emancipandi, vel in adoptionem dandi. l. 3. ff. de adopt. Item quando Jus Canonicum dat facultatem, ut Prælati deleget alteri potestatem se absolvendi, vel secum dispensandi, in quibus ipse dispensare potest cum suis subditis. c. ult. de penit. & remiss. Ne alioquin Prælati sint deterius conditionis, quam subditi. Adde, quòd confessarius à Prælato electus procedat non ut Delegatus ipsius Prælati (prout tamen fieret, si Jus instituendi obtinens institueretur ab alio à se delegato) sed absolvat ut Delegatus Papæ. per c. cit. ibi: permittimus Episcopis, & aliis Prælati, ut etiam præter sui Superioris licentiam possint eligere Confessorem. Si autem ipse Papa eligat sibi Confessarium, iste absolvit Papam ut Delegatus Christi, ejusque autoritate fungens. R. 2. transm. Ant. dist. Conf. ergo non debet dari distinctio personarum inter dantem & accipientem in casibus, ubi Jus specialiter id concedit. C. Conf. generaliter, & in specie, quando agitur de institutione in beneficio. N. Conf.

Quæres, an Institutio non præsentati, seu alterius, qui præsentatus non est, præterita Patroni præsentatione, sit ipso Jure nulla, vel solum irritanda per sententiam? R. cum Barb. l. 3. J. E. U. c. 12. n. 163. Azor, Palao. Gonz. loc. cit. gloss. 56. n. 78. apud & cum Leur. p. 2. q. 181. esse irritam ipso Jure, si Patronus alium præsentet, vel intra tempus ad præsentationem concessum reclamet: si verò non contradicat, nec alium præsentet, esse validam, nec rescindibilem: item, si Patronus alium præsentans ex postfacto consentiret, eam subsistere, saltem ex nunc, licet non ut ex tunc, quia irrita est solum in favorem Patroni. Sumitur ex can. 32. caus. 16. q. 7. Dissentit Reiffenstuel b. n. 12. allegans Barb. de Offic. Episc. alleg. 72. n. 171. & Garc. p. 5. c. 9. n. 232. citantem, ut ait, plurimos. Sed Barb. n. 171. cit. dicit, præsentationem irritari, si Patronus dissentiat intra debitum tempus; adeoque non primum per sententiam Judicis. Oppones in c. 8. de Jur. Patr. dicitur talis institutio irritanda, & non ir-

rita. *¶* cum Leur. & aliis ibi citatis, tō irritanda, sicuti aliās sapius, ita & hic sumi pro irrita declaranda, fortē ideo, ne d. c. contradicat canonici cit.

8 Dico 3. Ut Institutio ritē fiat, deberet 1. affigi prius edictum publicē, quo citentur generaliter omnes, quorum interest, ut intra certum tempus proponant, siquid vel contra præsentionem & Patronum, vel contra Institutionem ipsam habeant opponendum. 2. Ipse instituendus deberet se personaliter sistere coram instituente. 3. Scriptura tamen necessaria non est. Pars 1. sumitur ex c. fin. de Elect. in 6. ubi quidem sermo est de Confirmatione Electi; paritas tamen rationis necessitatem hujus edicti exigit extendi etiam ad Institutionem Præsentiati. Consuetudo verò & usus hujus edicti ante Institutionem vel nunquam fuit in nostris partibus, vel iterum abrogatus. 2. ex c. 3. §. 2. de Priv. ibi: *Episcopis repræsenter, h. e. præsentem faciat.* Nec obstat c. 6. de his, quæ sunt à Prælatō. ubi insinuat, præsentionem fieri posse *per se aut per litteras*; quia, licet præsentatio fieri possit per litteras, ibi tamen non dicitur, absentem institui posse. Vi consuetudinis tamen etiam absens, si aliās de ejus idoneitate sufficienter constet, institui potest. 3. probatur negativē; quia nullo Jure exprimitur necessitas scripturæ: licet consuetudine receptum sit, ut institutio fiat interveniente scriptura; fortē ad eam melius probandam, si impugnaretur.

9 Dico 4. Ad institutionem faciendam post factam Præsentionem non quidem certum tempus reperitur à Jure præfixum, volunt tamen aliqui, expectandum esse lapsum 4. vel 6. mensium, quod spatium est præfixum Patronis, illud quidem Laicis, istud verò Ecclesiasticis; ne scilicet Patrono Laico amputetur occasio variandi, quod ipsi à Jure concessum est; & ne Patrono vero præcidatur tempus comparandi, si fortē à non Patrono attentaretur Præsentatio. Sed in praxi hoc passim non observatur, & statim institui solent præsentiati, nec immerito; cum majus sit periculum damni Ecclesiarum, si diu differatur Institutio, & Ecclesiæ diu vacent, quàm sit præjudicium, quod fortē Patronis fieri posset. Et hinc, si habens jus instituendi diu differret Institutionem, posset à Superiore ipsi præfigi certus terminus, intra quem debeat instituire. Barb. allegat. 72. n. 192. Garc. p. 10. c. 4. n. 7.

10 Dico 5. Institutio acceptata tribuit jus in re, etiam ante traditam possessionem beneficii. 2. Hanc tamen propria auctoritate apprehendere nequit institutus, licet vacua sit. 3. Si tamen possessionem propria auctoritate capiat, probabilius non privatur ipso Jure beneficio, cujus proprietatem acquisivit per Institutionem. 4. Nisi adhibita violentiā possessionem adierit. Pars 1. eruitur ex c. 17. §. 40. §. fin. de Præb. in 6. Unde instituens collationem suam revocare nequit. Quod autem necessaria sit acceptatio ad consequendum jus in re, claret satis ex c. 17. cit. Quæ acceptatio etiam per alium ab absente fieri potest (etiam

per Laicum) modò ad id speciali mandato instructus sit. Communis cum Abb. in c. 24. de Præb. num. 5. 2. ex cap. 7. de Off. Archidiaconi. SS. Canones investituram indistinctè requirunt hoc ipso, quòd illam tribuunt specialiter Archidiacono; nam frustra ea fieret adinventa, si cuilibet liceret possessi. nec propria auctoritate apprehendere. Si tamen accederet consensus Superioris valentis tradere possessionem corporalem, postea eam capere, licet non corporaliter introduceretur, ut passim fatentur Doctores. 3. exinde, quia nullo Jure expressa reperitur tam gravis pena, qualis foret privatio juris jam quæsitæ in Beneficio. 4. manifestè decisa est in c. 18. §. impet. de Præb. in 6. generaliter enim propria auctoritate apprehendens rem ab alio possessam, eamque violentè à possessione dejiciens, præsumitur esse, & spoliatus ante omnia restituendus. c. ult. de ord. cognit.

Oppones 1. Præsentatus ad beneficium, absque institutione occupet beneficium, ipso ipso amittit omne jus per Præsentionem acquisitum. Text. & DD. in c. avaritia 5. de Elect. in 6. Conspirant Engel & König: ergo etiam institutus in beneficio, si illud occupet ante investituram, amittit eo ipso omne jus per Institutionem acquisitum. 2. Electus, qui ante Confirmationem obtentam præsumit administrare Prælatorem, agit nulliter, & ipso facto privatus est jure per Electionem quæsito. c. 1. cit. §. c. 17. de Elect. X. ergo etiam Institutus, qui ante obtentam investituram præsumit apprehendere possessionem beneficii, ipso facto privatus est jure per Institutionem quæsito. Id ad 1. Ant. negari à multis & verosimilius quia c. 5. cit. est odiosum, & loquitur solum de Electione, adeoque non est extendendum ad Præsentatum. Deinde transm. Ant. N. Conf. quia Electus & Præsentatus solum habent jus ad rem: Institutus verò jus in re: difficultus autem amittitur jus in re, quàm ad rem. Ad 2. N. Conf. Et quia dicta c. loquuntur solum de Electione administrante ante Confirmationem, non verò de Confirmato, administrante ante obtentam Investituram, sit inde potius argumentum pro nobis, quòd Institutus ipso facto non privetur jure in re (quod habet, sicut Confirmatus) si occupet beneficium ante impetratam Investituram.

Dico 5. Institutio Authorizabilis de Jure Communi spectat ad Episcopum, præmissis tamen regulariter examine illius, cui datur cura animarum. c. 4. de off. Archidiaconi. Trid. §. 7. c. 13. de Ref. §. 24. c. 18. de Ref. consequenter etiam ad Vicarium Generalem, & Sede vacante ad Capitulum, atque ad Prælatos jurisdictione quasi-Episcopali præditos in certo districtu quia collatio hujus Institutionis non est actus Ordinis Episcopalis, sed jurisdictionis, & quodem necessaria. Quando ad eundem Episcopum pertinet etiam Institutio Collativa, uno eodemque actu fieri utraque potest. Ad id, præmissis regulariter examine, à quo præter relatos n. 5. eximuntur, quos unus Episcopus præsentiatur alteri. Leur. q. 185. n. 2. Sed potest

ne jus approbandi, seu dandi Institutionem Authorizabilem, acquiri ab inferioribus Episcopis Prælati per viam Præscriptionis vel Consuetudinis? R. quamvis multi id negent cum Abb. Azor, Fagn. Laym. in d. c. 4. probabiliorem tamē mihi videri affirmativam, quam tenet Barb. p. 3. de off. Episc. alleg. 72. n. 185. ex generalibus principiis de Præscriptione & Consuetudine tradi solitis. Oppones r. d. c. 4. & Trid. s. 7. c. 13. cit. nullam Præscriptionem, Consuetudinem, etiam immemorabilem, debere obstatē a iure dispositioni Juris, solis Episcopis hanc institutionem tribuentis. 2. Consuetudo hæc foret perniciofa Ecclesiis, atqueque irrationabilis & contra Jus Naturale. R. ad 1. Quando à Jure reprobat Consuetudo, id intelligendum est de Consuetudine halem dispositionem antegressa, non de primū introducenda, qua omni Juri humano derogari potest, etiam reprobanti Consuetudinem, si illa sit rationabilis & legitimè præscripta. c. fin. de consuet. Dein lex tollens Consuetudinem generaliter non tollit Præscriptionem aut Consuetudinem locorum particularem. arg. c. 1. de Const. in 6. Adde, quod Trid. loc. cit. idem dicat de Privilegio: quis autem ex Adversariis dicat, nec Privilegiū Pontificis, deinceps dandū, posse obtineri Institutionem authorizabilem ab inferioribus Prælati? Ad 2. Si inferiores Prælati eos, quibus conferrent curam animarum & Institutionem authorizabilem, diligenter prius examinent, si aliunde nota non foret eorum dignitas & idoneitas, uti debent Episcopi, non video, qui talis consuetudo esset perniciofa Ecclesiis. A fortiori indirectè præscribi ab inferioribus potest jus dandi Institutionem authorizabilem, quando nempe per viam Præscriptionis aliquod beneficium redditur omnino exemptum ab Episcopij jurisdictione, & subiacitur Prælati inferiori jurisdictionem quasi Episcopalem habenti in Clerū & populum pro certo territorio; quam Præscriptionem non negant Adversarii: in quo proinde talium argumenta retorqueri possunt.

Dico 6. Institutio corporalis, seu investire, ac mittere in possessionem, de Jure Scripto regulariter spectat ad Archidiaconum. c. 7. de off. Archidiacon. Vi Consuetudinis autem hodie ad Episcopum; qui etiam per Vicarios, Commensarios, & per Decanos Rurales actualem tribuere possessionem assolet. Communis. Dixi, regulariter; nam missio in possessionem in casu, quo beneficium est ligiosum, & jam ab alio possidetur, etiam de Jure Scripto pertinet ad Episcopum, qui prius citare & audire debet possessorem priorem. c. 28. de Præb. in 6. atque institutio corporalis Canonico ad Decanum. per c. 7. de Concess. Præb. junctā glossā.

Quæres; an etiam Laicis competere possit missio in possessionem? R. 1. In spiritualibus proprio nomine non, bene tamen ex commissione Episcopi: vi cujus investituram realem, quæ nullam ceremoniam Ecclesiasticam habet annexam (puta, quia jam præcessit investi-

tura verbalis cum traditione Bireti &c.) sed solum concernit actualem introductionem in locum beneficii unā cum traditione clavi-um & jurium, facere non prohibetur; quia talis executio mandati Episcopalis consistit in mero facto. R. 2. In temporalibus, ubi quoad ista solet fieri investitura specialis, potest Laicis competere etiam absque commissione Episcopi: sic in quibusdam locis Patroni, vel Ecclesiarum Advocati, vel Domini territoriales solent Parochum novum inducere in domum Parochialem, tradere ibidem claves & rationum libros, ac assignare redditus, quibus modis fit Investitura in temporalibus.

TITULUS VIII.

De Concessione Præbende, & Ecclesiæ non vacantis.

SUMMARIUM.

1. Concessio beneficii quid sit.
2. 3. 4. Vacare beneficium quid sit, & quo modo possit.
5. Concessio beneficii non vacantis.
6. Seqq. In d. & promissio est ipso Jure nulla, licet jurata sit, vel scripto firmata.
10. Quo tempore conferenda sint beneficia vacantia.
11. Et ad quem devolvatur collatio, si debito tempore non providit collator ordinarius.

Sciendum 1. Sicut Institutio est collatio Beneficii necessaria, ita Concessio Beneficii est libera & gratuita collatio. Quis conferre possit liberè, vidimus tit. 6. quis instituere, tit. 7. præced. Nunc videndum, quale Beneficium, & intra quod tempus, postquam vacare capit, conferri possit ac debeat sive per Institutionem sive per Concessionem liberam.

Sc. 2. cum Beneficium regulariter concedi, vel in eo institui nemo valeat, nisi prius vacaverit, necessariò præmittendum, quando Beneficium vacare dicatur, & quibus modis vacatura, seu vacatio contingat. Vacare in genere beneficium dici potest, quando caret proprietario, vel possessore, vel utroque. Proprietario caret, quando Beneficiarius amisit jus & titulum beneficii, retinet tamen adhuc possessionem, ut si quis absque Canonico titulo se intrudit in beneficium & possessionem capit, in quo nullus alius jus habet & titulum: vel si quis consequitur beneficium secundum incompatibile; tunc enim titulum prioris, non verò possessionem ipso Jure amittit: vel si quis propter delictum ipso Jure privatus beneficio, illud tamen defacto adhuc retinet & occupat. Atque tali casu vacat Beneficium de Jure tantum. Possessore caret, quando Beneficiarius retinet quidem adhuc jus & titulum, amisit tamen possessionem, vel necdum assecutus est, ut si quis post collationem beneficii acceptatam nondum illius possessionem apprehendit: vel possessione, quam quidem jam adierat, vi dejicitur: vel longo tempore abest à beneficio, & ignoratur, ubi sit. Atque tunc vacat de facto tantum. Demum Proprietario,